

М.В. Макаренко (*Азовський морський інститут Одеської національної морської академії, м. Маріуполь, Україна*)

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РЕГІОНАЛЬНОГО ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

У статті обґрунтовано необхідність використання в регіональному управлінні інформаційно-аналітичного забезпечення. Узагальнено основні вимоги до інформаційного забезпечення регіонального управління, наведено схему формування системи інформаційно-аналітичного забезпечення.

Ключові слова: інформаційно-аналітичне забезпечення, регіональне управління, інформаційний ринок, інформаційний потік.

Табл. 1. Рис. 1. Літ. 16.

М.В. Макаренко (*Азовский морской институт Одесской национальной морской академии, г. Мариуполь, Украина*)

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ РЕГИОНАЛЬНОГО ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ

В статье обоснована необходимость использования в региональном управлении информационно-аналитического обеспечения. Обобщены основные требования к информационному обеспечению регионального управления, приведена схема формирования системы информационно-аналитического обеспечения.

Ключевые слова: информационно-аналитическое обеспечение, региональное управление, информационный рынок, информационный поток.

M.V. Makarenko (*Azov Marine Institute, Odessa National Marine Academy, Mariupol, Ukraine*)

THEORETICAL GROUNDS FOR REGIONAL INFORMATION ANALYTICAL SUPPORT

The article grounds the necessity of information analytical support for regional administration. Major requirements to information support of regional administration are generalized; the scheme of the information analytical support system is presented.

Keywords: information analytical support; regional administration; information market; information flow.

Постановка проблеми. Повноцінна інтеграція України у світовий інформаційний простір можлива лише через створення необхідної сучасному господарству інфраструктури, першочерговою умовою якої є подолання відставання вітчизняної інформаційної галузі. З метою досягнення суттєвих успіхів у формуванні й розвитку ринкових відносин необхідним кроком є створення адекватної інформаційної інфраструктури, що можливо тільки на основі активної і послідовної державної політики за вищезазначеними напрямками.

В умовах існування сучасних інформаційних мереж вирішальна роль належить не стільки загальному управлінню у вигляді наднаціональних контролюючих органів, скільки інформаційному забезпеченню всіх структурних вузлів мережі. Ефективність функціонування мережі забезпечується саме вчасністю і достовірністю знаходження інформації для прийняття правильного рішення.

В такій ситуації у створенні системи інформаційного забезпечення формується нова роль держави, яка не обмежується жорстким управлінням усією

системою та її структурними ланками. Сюди відноситься, по-перше, встановлення стратегічних орієнтирів розвитку економіки країни та, відповідно, ролі інформаційної системи у цьому процесі на основі розуміння загальної логіки та тенденцій суспільного прогресу. По-друге, створення умов для функціонування ефективної й прозорої інформаційної системи, яка б забезпечувала доступність всієї необхідної інформації. Проблеми можуть бути пов'язані не стільки з технічним забезпеченням організації доступної, достовірної, всеохоплюючої інформації, скільки із подоланням ринкових невдач, інформаційної асиметрії і, водночас, визначенням тих сфер, де інформація має бути закритою і захищеною.

Актуальність проблеми ефективного входження України та її регіонів в глобальне середовище і пошуку власних конкурентних переваг у цьому середовищі зумовлюють надзвичайне значення впливу держави на формування середовища господарювання суб'єктів інформаційного бізнесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженнями різних аспектів формування інформаційної інфраструктури управлінської діяльності займалися такі вітчизняні вчені: В.Б. Авер'янов [10], М.В. Гуцалюк [12], Г.Ю. Климовичка [13], Я.Я. Пушак [14], О.В. Долгальова [11], О.І. Черниш [16] та інші.

Однак ще багато теоретичних і методичних питань, пов'язаних з проблемами інформаційно-аналітичного забезпечення органів управління регіонами, залишаються невирішеними.

Мета дослідження. Дослідження і розробка теоретичних і методичних основ регіонального інформаційно-аналітичного забезпечення.

Основні результати дослідження. В основі системи інформаційно-аналітичного забезпечення (з двома елементами – інформаційною та аналітичною складовими) є інформація. Створення інформаційних та аналітичних служб у регіонах супроводжує розробка й реалізація концепцій, програм і проектів регіональної інформатизації, що здійснюється як потреба реальних споживачів, які визначають і формують інформаційні потоки, характер, частоту надходження, обсяги інформації.

Одними з пріоритетних завдань регіональних органів державної влади мають стати забезпечення доступу бізнесу до своєчасної та повної інформації про основні параметри соціально-економічного стану та розвитку регіону (причому ці дані повинні бути доступні й підприємцям з інших регіонів); реєстраційних даних комерційних структур. Необхідним є прийняття нормативного акту, що забезпечував би правові основи доступу підприємців до баз даних державних структур управління, оскільки існує незакритий перелік інформації для поширення, але немає жодних правових зобов'язань держави надавати її.

Загальними для всіх підприємницьких груп у їхній взаємодії з інституціональним середовищем є проблеми інформованості про стан правового середовища їх функціонування, інших підприємців, державу, політику влади. В Україні інформаційні відносини регулюються Конституцією України [1], законами України «Про інформацію» [6], «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» [3], «Про інформаційні агентства» [5], «Про зв'язок» [4], «Про Концепцію Національної програми інформатизації» [7], «Про

авторське право і суміжні права» [2], «Про обов'язковий примірник документів» [9], «Про Національну систему конфіденціального зв'язку» [8] тощо.

Регіональні державні органи влади та місцевого самоврядування повинні забезпечувати: надання консультативної, інформаційної, фінансової підтримки щодо створення та розвитку суб'єктів підприємництва; організацію підготовки кадрів для підприємницьких структур; захист законних інтересів підприємців; удосконалення законодавчо-нормативної бази підтримки підприємництва; створення мережі технопарків, лізингових фірм, бізнес-інкубаторів, виробничо-технологічних центрів та інших об'єктів для підтримки підприємництва; сприяння встановленню міжнародних підприємницьких контактів; аналіз стану підприємництва в регіоні (області, місті, районі) й оцінку заходів, спрямованих на його державну підтримку; здійснення прогнозів щодо перспектив розвитку регіонального підприємництва та підготовку пропозицій з пріоритетних напрямків і форм його державної підтримки [16].

У розвинених країнах робота з таким продуктом, як інформація, й технологія її обробки за останній час перетворилася в самостійну спеціалізовану сферу – ринок інформаційних продуктів і послуг (інформаційний ринок). Інформаційний ринок може бути визначений як сукупність економічних, правових та інформаційних відносин з торгівлі продуктами інтелектуальної праці: книгами, періодичними виданнями, науково-технічною документацією, рекламними буклетами, базами й банками даних, електронними повідомленнями тощо. Залежно від масштабу виділяють міжнародні, національні й регіональні інформаційні ринки.

Ринкове середовище, у напрямку якого трансформується вітчизняна економіка, вимагає від регіонального управління формування відповідного інформаційно-аналітичного забезпечення життєдіяльності та конкурентоспроможності регіонів. При прийнятті управлінських рішень регіональними органами влади різної величини поряд з урахуванням внутрішнього соціально-економічного стану все більшого значення набуває збір, накопичення, обробка й аналіз інформації, яка відображає вплив зовнішніх факторів.

Економіка й соціальне становище в Україні зазнають суттєвих змін. Тому від органів виконавчої влади потрібна точна реакція на них, аби забезпечити досягнення цілей, що стоять перед країною. У зв'язку з цим управлінський апарат у своїй повсякденній діяльності має обов'язково враховувати необхідність створення інформаційної системи управління.

Насамперед слід виділити основні підходи формування інформаційної системи. Так, наприклад, В.Б. Авер'янов [10] виділяє такі:

- орієнтація на реалізацію інформаційних потоків (в основі – традиційна теорія управління);
- орієнтація на обґрунтування рішень і вдосконалення процесів їх прийняття, на побудову мережних моделей (в основі – аналіз прийняття рішень);
- орієнтація на поділ інтегрованої інформаційної системи на локальні підсистеми, кожна з яких зорієнтована на прийняття одного чи групи управлінських рішень (системно-інформаційний підхід).

До кожного з підходів доцільно запропонувати принципи побудови систем інформаційно-аналітичного забезпечення управління [13]:

- по-перше, система інформаційно-аналітичного забезпечення має враховувати специфіку діяльності регіону — галузеву структуру виробництва, наявність ресурсів, пріоритетні напрями розвитку економіки, соціально-економічні (демографічні, міграційні) особливості регіону тощо;

- по-друге, дану систему слід будувати після розробки стратегічного плану управління. Ця система не повинна будуватися та впроваджуватися без узгодження із завданнями оперативного, тактичного характеру, які орієнтовані на поточне організаційне й фінансово-ресурсне забезпечення виконання планів і проектів;

- по-третє, для ефективного функціонування системи доцільним є залучення експертів, які здатні застосовувати свої знання й технології у спільній роботі зі співробітниками інформаційно-аналітичних підрозділів;

- по-четверте, дана система має формуватися на базі двох основних сегментів: внутрішнього (мережі або комунікаційні вузли місцевих державних адміністрацій і органів місцевого самоврядування) і зовнішнього (мережі інформаційних центрів різного профілю).

На цій основі доцільно побудувати систему інформаційно-аналітичного забезпечення економічного розвитку регіонів з виокремленням регіональних особливостей її формування.

Справжній етап розвитку економіки характеризується активним формуванням ринкових відносин, ускладненням господарських зв'язків, підвищенням відповідальності за прийняття управлінських рішень. Більш різноманітною, яка розширює можливість вибору альтернатив, є сукупність методів, що використовуються в управлінській діяльності: методів вимірів керованих змінних, методів оцінювання й методів здійснення керуючих впливів. Разом з тим зростає й видова різноманітність управління, що дозволяє повніше задовольняти специфічні потреби різних за цільовим призначенням, масштабами діяльності й організаційно-правовим формами суб'єктів і об'єктів управління. Поширення одержують «прозорі» системи управління, що базуються на інформаційних технологіях, які, створюючи організаційно-технічні умови для реалізації прав громадян і працівників на інформацію, створюють таким чином і кращі можливості для всіх видів самоврядування — від виробничого до державного. Усе це спричиняє подальше поглиблення спеціалізації управлінської діяльності, виникнення в ній нових функціональних підсистем, таких, наприклад, як інформаційно-аналітичні служби регіональних органів управління.

Основною метою процесу інформатизації органів управління регіону є забезпечення своєчасним надходженням достовірної інформації, оскільки від об'єктивності, оперативності, актуальності даних, що надходять, залежить успіх прийнятого управлінського рішення. Мова йде про вдосконалювання всієї системи соціально-економічної інформації, включаючи статистичну, банківську, фінансову, митну та іншу, украй необхідну для аналізу всього спектра економічних і господарських проблем регіону.

На регіональному рівні знаходяться 24 обласні і 2 міські (Київська та Севастопольська) державні адміністрації, а також 506 районних державних адміністрацій. При виконанні своїх завдань місцеві адміністрації взаємодіють

з Адміністрацією Президента України, службами і відділами Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України та іншими органами державного управління верхнього рівня через передачу й отримання інформації. Вони отримують з верхнього рівня правову, директивну і координуючу інформацію, а туди надсилають відомості про поточну економічну, політичну, екологічну, кримінальну та інші ситуації у регіонах; законопроекти та інформацію, що стосується життєдіяльності окремих регіонів. З регіонального рівня різноманітна інформація також прямує до організацій місцевого рівня.

Аналіз функціональних задач регіонального управління показав, що для їх рішення часто використовується багатошаровий підхід. Це означає, що складна проблема розподіляється на більш прості підпроблеми так, що їх рішення дозволяє розв'язати і вихідну проблему. З урахуванням цього підходу, а також семантичних особливостей початкових даних й алгоритму рішення, всю безліч функціональних задач регіонального рівня управління можна умовно поділити на три основних класи: детермінований (арифметичний), економіко-математичний і евристичний (табл. 1).

Таблиця 1. Класи функціональних задач регіонального управління [8]

Клас задач	Загальна характеристика функціональної задачі		
	інформаційні входи	інформаційні виходи	алгоритм рішення
Детермінований	Всі дані мають кількісне значення; їх склад постійний	Всі показники деталізовані і мають кількісне значення, їх склад чітко визначений	Алгоритм формалізований повністю, тобто має «чітку структуру»
Економіко-математичний	Не всі дані мають кількісне значення, їх склад може змінюватися	Показники деталізовані й агреговані, їх склад в основному визначений	Алгоритм формалізований
Евристичний	Багато даних не мають кількісної оцінки, їх склад неперіодичний	Показники в основному агреговані, їх склад точно не визначений	Алгоритм не формалізується, тобто має нечітку структуру

До детермінованого класу відносяться економічні задачі прямого рахунку, що вирішуються при виконанні таких функцій, як оперативне управління, регулювання, облік і контроль. Економіко-математичний клас включає задачі балансування виробничих потужностей, ступінчастої оптимізації обсягів виробництва продукції, задачі планування, розподіл ресурсів та інші подібні задачі, що виконуються в процесі тактичного планування. Евристичний клас складають в основному задачі стратегічного планування, організації й стимулювання, вироблення політики, а також окремі задачі регулювання і контролю.

Будь-яка функціональна задача має один або кінцеву безліч інформаційних входів і один або кінцеву безліч інформаційних виходів, які формуються в структурних ланках органу регіонального управління внаслідок діяльності та в навколишньому середовищі. Вони можуть містити: оперативні відомості про зовнішнє середовище, проміжні і кінцеві результати вирішення інших функціональних задач, нормативно-довідкову й статистичну інформацію, що стосується регіону й його оточення.

Зрозуміло, що кожна функціональна задача вимагає певного інформаційного забезпечення, яке, як правило, включає такі процедури: підготовка нор-

мативно-довідкової інформації; реєстрація інформації; передача й відображення інформації; систематизація і контроль інформації.

Всі ці процедури мають допоміжний характер (щодо процесу прийняття рішень) і залежать не тільки від їх об'єму, змісту, але й від інформаційної і телекомунікаційної технологій, що використовуються в підрозділах органу регіонального управління. У сучасних умовах процедури інформаційного забезпечення виконуються при формуванні й експлуатації різноманітних баз даних, які є однією з основних ланок системи інформаційно-аналітичного забезпечення.

В сучасних системах інформаційно-аналітичного забезпечення вирішуються функціональні задачі всіх трьох класів, але все ж основне їх призначення – інформаційно-аналітичне забезпечення рішення задач детермінованого й економіко-математичного класу. Задачі евристичного класу, тобто задачі з «нечіткою» структурою, коли рішення приймається людиною при неповній інформації, поки що складають незначну частку в загальному переліку комп'ютерних моделей, які використовуються в управлінні.

Успішне виконання завдання інформатизації органів управління можливо при вирішенні таких питань: автоматизація всього циклу робіт; виключення дублювання в проходженні інформаційних потоків; перехід до прогресивних комплексів економіко-статистичних моделей шляхом впровадження баз даних і реєстрів.

Інформаційні ресурси регіону являють собою банки (бази) готових документів і показників в електронному виді й на паперових носіях, що містять нормативну, розпорядчу, фактографічну, довідкову, аналітичну та іншу інформацію різних напрямків (економіка, законодавство, політика, демографія, соціальна сфера, наука, техніка, технологія тощо).

Законодавство України встановлює правовий режим формування й використання інформаційних ресурсів. Державні інформаційні ресурси є основою єдиного інформаційного простору України. Підставою для включення недержавних інформаційних ресурсів у єдиний інформаційний простір повинна бути їхня відповідність вимогам єдиного порядку формування й використання інформаційних ресурсів різних видів. Державні й недержавні інформаційні ресурси за своєю суттю утворюють систему взаємозалежних інформаційних ресурсів, що використовують як традиційні технології й носії інформації (папір), так і автоматизовані бази й банки даних. Ця система повинна бути відкрита для включення в неї в міру необхідності новостворюваних інформаційних ресурсів.

При створенні єдиного інформаційного простору, що включає в себе статистичну, банківську, фінансову, митну інформацію, необхідно передбачити впровадження державних статистичних стандартів і класифікаторів, використання Єдиного державного реєстру підприємств і організацій як основи обліку господарюючих суб'єктів.

У межах єдиного інформаційного простору необхідно формувати й вести державний інформаційний реєстр. У ньому повинні зберігатися відомості про організації – власників державних, недержавних і змішаних інформаційних ресурсів, а також про види інформаційної продукції.

На сьогодні у більшості регіонів України немає єдиної мережі, яка поєднувала б бази даних органів управління регіону, що представляє можливість колективного доступу до відомчих баз даних. Однак локальні мережі окремих органів регіонального управління, що мають власні налагоджені механізми передачі інформації, створюють інформаційну і технічну базу для побудови інформаційної інфраструктури регіону з можливістю дистанційного доступу користувачів даних.

Більшість персонально-орієнтованої інформації та інформації робочих груп, яка циркулює в органах управління, не призначені для тиражування та повинні використовувати інформаційну мережу органів державної влади як надійне середовище передачі даних з гарантією, що виключає несанкціонований доступ до мережі. Проблеми захисту інформації є першочерговими.

Перша проблема – організація міжвідомчих інформаційних потоків, формування й відпрацювання такого механізму взаємодії, який дозволить адміністраціям регіональних органів влади одержувати оперативний доступ до будь-якої інформації, що цікавить їх. Друга – формування регіонального середовища передачі даних, що відповідає сучасним вимогам.

Інформаційна мережа органів управління регіону – це комплекс апаратних і програмних засобів, розподілених територіально, призначена для задоволення інформаційних потреб управлінського апарата органів влади.

Можна сформулювати основні принципи побудови інформаційної мережі органів державної влади й самоврядування регіону:

1. Наявність виділеного середовища передачі даних органів державної влади й самоврядування регіону.

2. Можливість підключення споживачів/постачальників інформації до швидкісних каналів зв'язку. Доцільне створення швидкісного кільця, яке дозволить основним абонентам мережі використовувати весь спектр сучасних засобів і технологій обробки інформації (у тому числі мультимедійних).

3. Забезпечення надійного захисту інформації. Мережа повинна бути налаштована для роботи з конфіденційною інформацією.

4. Єдність надання інформації в мережі, сумісність програмних засобів полегшать моніторинг даних і контроль доступу до них.

Розглянемо схему системи інформаційно-аналітичного забезпечення регіонального управління (рис. 1).

На першому етапі здійснюється вивчення потреб регіональних органів влади в інформації. Для цього проводиться аналіз паперового й цифрового документообігу, складається список міністерств і відомств, що надають періодичну інформацію у вигляді бюлетенів, звітів, аналітичних довідок тощо з відображенням тематики й обсягу документопотоку. Далі проходить моніторингове обстеження, тобто організація системи послідовного збору даних, які описуються за допомогою певних ключових показників.

За результатами перших етапів (рис. 1) розробляються загальні вимоги до баз і банків даних. Вибираються прийнятні для всіх технології. Наступним етапом є розроблення схеми інформаційних потоків, у якій відображаються всі постачальники інформації для органів влади регіону й, по можливості, всі споживачі, у тому числі потенційні. Такі схеми інформаційних потоків органів

управління регіону є основою для розробки схеми мережі передачі даних. Фактично схема інформаційних потоків є технічним завданням на розробку мережі регіональних органів влади й управління. Проведену роботу доцільно узагальнити у вигляді програми інформатизації органів влади регіону. Цілями розробки й реалізації програми є: створення єдиного інформаційного простору органів влади в регіоні для забезпечення оперативного й ефективного управління соціально-економічними процесами.

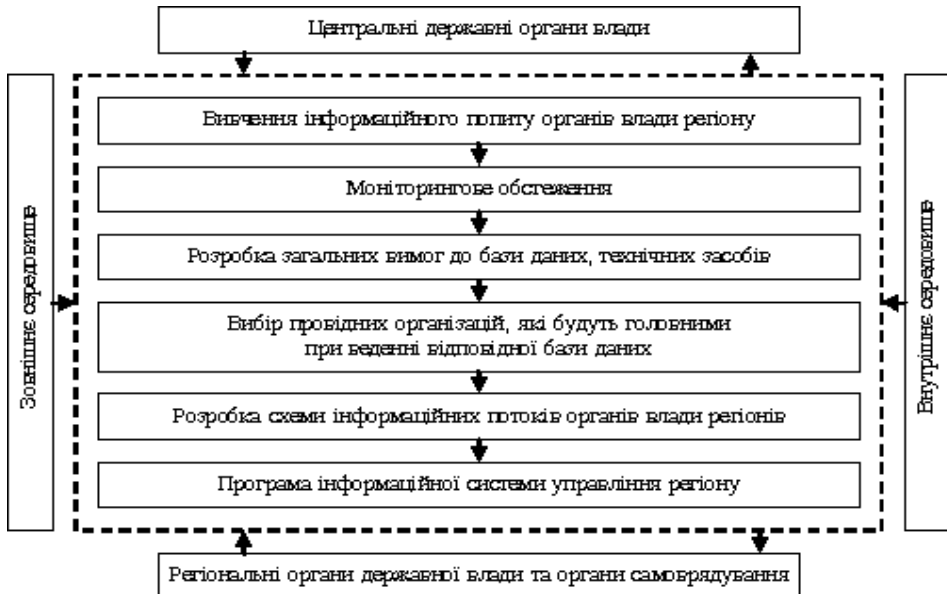

Рис. 1. **Схема системи інформаційно-аналітичного забезпечення регіонального управління, авторська розробка**

Висновки. Розглянута вище схема та підхід до інформаційно-аналітичного забезпечення регіонального управління дає змогу вдосконалити роботу регіональних органів державного управління. Формування системи інформаційно-аналітичного забезпечення регіонального управління має теоретичний та науково-практичний характер, оскільки вдосконалення інформаційного забезпечення є пріоритетним завданням на всіх рівнях управління.

На основі узагальнення сучасних вимог до інформаційно-аналітичного забезпечення в ході прийняття управлінських рішень окреслені основні принципи побудови систем інформаційно-аналітичного забезпечення управління.

1. Конституція України // zakon1.rada.gov.ua.
2. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 №3792-ХІІ зі змінами та доповненнями // zakon1.rada.gov.ua.
3. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 №80/94-ВР зі змінами та доповненнями // zakon1.rada.gov.ua.
4. Про зв'язок: Закон України від 16.05.1995 №160/95-ВР зі змінами та доповненнями // zakon1.rada.gov.ua.
5. Про інформаційні агентства: Закон України від 28.02.1995 №74/95-ВР зі змінами та доповненнями // zakon1.rada.gov.ua.
6. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 №2657-ХІІ зі змінами та доповненнями // zakon1.rada.gov.ua.

7. Про Концепцію Національної програми інформатизації: Закон України від 04.02.1998 №75/98-ВР зі змінами та доповненнями // zakon1.rada.gov.ua.
8. Про національну систему конфіденціального зв'язку: Закон України від 10.01.2002 №2919-III // zakon1.rada.gov.ua.
9. Про обов'язковий примірник документів: Закон України від 09.04.1999 №595-XIV зі змінами та доповненнями // zakon1.rada.gov.ua.
10. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / За заг. ред. В.Б. Авер'янова. – К.: Факт, 2003. – 384 с.
11. Долгальова О.В. Малий бізнес в Україні (від політики підтримки до політики сталого розвитку та партнерства): Монографія. – Донецьк: ВІК, 2007. – 449 с.
12. Інформатизація управління соціальними системами: організаційно-правові питання теорії і практики: Навч. посібник / В.Д. Гавловський, М.В. Гуцалюк, Р.А. Калюжний, В.С. Цимбалюк, Ю.В. Яшуринський; За заг. ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного. – К.: МАУП, 2003. – 336 с.
13. Климовицька Г.Ю. Регіональні особливості інформаційно-аналітичного забезпечення управління підприємством // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – №2. – С. 172–176.
14. Пушак Я.Я. Інформаційне відображення інвестиційної привабливості регіонів України // Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Економічні проблеми розвитку виробництва регіону: Щорічник наук. праць. – Вип. XXXI / НАН України. Інститут регіональних досліджень. – Львів, 2001. – С. 283–298.
15. Стогний А.А., Рыбаков Л.А. Роль и место структурного анализа при создании систем информационно-аналитической поддержки организаций // Управляющие системы и машины. – 2004. – №5. – С. 3–10.
16. Черниш О.І. Ринок послуг: механізм державного регулювання в трансформаційній економіці: Монографія / Під заг. ред. д.е.н., проф. В.В. Дорофійенка. – Донецьк: ТОВ «РВК» ПРОМО», 2005. – 412 с.

Стаття надійшла до редакції 27.10.2011.

КНИЖКОВИЙ СВІТ

СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА ТА ЮРИДИЧНА ОСВІТА
ПРЕСТИЖНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ

Україна, 01011, м. Київ, вул. Панаса Мирного, 26
E-mail: book@nam.kiev.ua
тел./факс 288-94-98, 280-80-56

НАЦІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ
УПРАВЛІННЯ

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ
РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ЕКОНОМІКИ І ШЛЯХИ
ЇХ РОЗВ'ЯЗАННЯ

КОЛЕКТИВНА НАУКОВА МОНОГРАФІЯ

Сучасні проблеми розвитку національної економіки і шляхи їх розв'язання: Колективна наукова монографія / За наук. ред. д.е.н., проф. М.М. Єрмошенка. – К.: Національна академія управління, 2008. – 452 с. Ціна без доставки – 50 грн.

У монографії розглядаються теоретичні і практичні проблеми розвитку економіки України, пропонуються шляхи їх розв'язання з метою зростання її конкурентоспроможності та ефективності.

Буде корисною для аспірантів, викладачів вищих навчальних закладів, практичних працівників.